

Jakob gaat terug naar zijn vaderland

We lezen uit de Bijbel (Het Boek)I:

Genesis 31: 1-3 en 17-18

Genesis 32: 1-13 en 23-31

Genesis 33: 1-9

Genesis 35: 9-20 en 27-29

Genesis 31

1-2 Maar Jakob kwam erachter dat Labans zonen zeiden: “Alles wat hij bezit, heeft hij aan onze vader te danken. Zijn rijkdom is ten koste van onze vader ontstaan.” Jakob merkte ook dat Labans vriendschap voor hem bekoelde. 3 Toen sprak de Here met Jakob en zei: “Ga terug naar uw vaderland en uw familie. Ik zal bij u zijn.”

17 Op een dag zette Jakob zijn vrouwen en kinderen op kamelen 18 en ging ervandoor zonder Laban iets te zeggen. Hij dreef zijn kudde, die hij daar in Paddan-Aram had verkregen, voor zich uit en nam al zijn bezittingen mee. Zo begon de terugreis naar zijn vader Isaak in het land Kanaän.

Genesis 32

1 Jakob en zijn metgezellen trokken verder. En engelen van God ontmoetten hem. 2 Toen Jakob hen zag, riep hij: “Dat is een leger van God!” 3 Daarom noemde hij die plaats Machanaïm (Twee Legers). Jakob zond daarna boodschappers voor zich uit naar zijn broer Esau in Edom, in het land Seïr. 4 Zij kregen de boodschap mee: “Ik ben uw knecht Jakob. Ik heb tot voor kort bij oom Laban gewoond en nu ik terugkom, heb ik runderen, ezels, schapen en veel dienaren en dienaressen. 5 Ik stuur deze boodschappers naar u toe om u te zeggen dat ik eraan kom. Ik hoop dat u ons vriendelijk zult ontvangen.” 6 De boodschappers keerden na enige tijd terug met het nieuws dat Esau hen tegemoetkwam met een leger van vierhonderd man! 7 Jakob verbleekte van schrik. Hij deelde zijn huishouden met de kudde en de kamelen in twee groepen en zei: 8 “Als Esau de ene groep aanvalt, kan de andere groep misschien ontsnappen.” 9-10 Toen bad Jakob: “God van mijn grootvader Abraham en mijn vader Isaak, Here, die mij heeft gezegd dat ik moest teruggaan naar het land van mijn familie en die beloofde goed voor mij te zijn – ik ben het niet waard dat U mij zoveel goedheid hebt bewezen, steeds weer, zoals U had beloofd. Toen ik van huis vertrok, had ik alleen maar een staf en nu heb ik twee legers! 11 Och Here, bescherm mij nu ook tegen mijn broer Esau, want ik ben bang. Bang dat hij mij en deze moeders en hun kinderen komt doden. 12 Maar U hebt mij beloofd goed voor mij te zijn en mijn nakomelingen talrijk te maken als het zand langs de zee!” 13 Jakob bleef daar die nacht en maakte een geschenk voor zijn broer Esau klaar.

23 Toen ging hij alleen terug naar het kamp. 24 En daar vocht iemand met hem tot het dag werd. 25 En toen de Ander merkte dat Hij het gevecht niet kon winnen, sloeg Hij Jakob op de heup zodat het gewricht uit de kom schoot. 26 Toen zei de Ander: “Laat Mij los, want het wordt dag.” Maar Jakob hijgde: “Ik laat U niet los, voordat U mij hebt gezegend.” 27 “Hoe heet u?” vroeg de Ander. “Jakob,” was het antwoord. 28 “Zo zult u niet langer heten,” vertelde de Ander hem. “Voortaan heet u Israël, want u hebt met God en de mensen gestreden en overwonnen.” 29 Toen vroeg Jakob de Ander: “Wat is uw naam?” “Dat moet u niet vragen,” antwoordde de Ander. En Hij zegende Jakob daar. 30 Jakob noemde die plaats Peniël (Het Gezicht van God) en zei: “Ik heb God recht in de ogen gekeken en toch is mijn leven gespaard.” 31 De zon was al op, toen Jakob Peniël verliet. Hij liep mank door de klap op zijn heup.

Genesis 33

1 Toen zag Jakob in de verte Esau met vierhonderd man aankomen. 2 Hij zette zijn gezin in een rij met zijn twee bijvrouwen en hun kinderen voorop, daarachter Lea met haar kinderen en helemaal

achteraan Rachel met Jozef. 3 Jakob liep naar voren tot hij bij zijn broer kwam en boog zeven keer diep voor hem. 4 Maar Esau rende op hem af en omarmde hem! Ze kusten elkaar en huilden. 5 Esau wees op de vrouwen en kinderen en vroeg: "Wie zijn dat, die je daar bij je hebt?" "Dat zijn de kinderen die God mij geschonken heeft," antwoordde Jakob. 6 Zijn bijvrouwen en hun kinderen kwamen naar voren en bogen diep voor Esau. 7 Daarna deden Lea en haar kinderen hetzelfde, evenals Rachel en Jozef. 8 "En wat waren dat voor dieren die ik tegenkwam?" vroeg Esau. Jakob antwoordde: "Dat waren geschenken voor jou om je gunstig te stemmen!" 9 "Broer, ik heb al genoeg," lachte Esau, "houd jij je dieren maar."

Genesis 35

9 Toen Jakob in Betel aankwam, op zijn reis vanuit Paddan-Aram, verscheen God opnieuw en zegende hem. 10 En God zei: "U zult niet langer Jakob (Bedrieger) worden genoemd, maar Israël (Hij die overwint met God). 11 Ik ben God, de Almachtige, Ik zal u vruchtbaar maken en u tot een groot volk, ja, tot vele volken maken. Er zullen veel koningen onder uw nakomelingen zijn. 12 Ik zal u het land geven dat Ik ook aan Abraham en Isaak heb gegeven. Ja, Ik zal het aan u en uw nakomelingen geven." 13 Na die woorden zette Jakob op de plaats waar God aan hem was verschenen, een gedenksteen neer 14 en goot er wijn overheen als een offer aan God. Daarna goot hij er olijfolie overheen. 15 Jakob noemde die plaats Betel (Huis van God), omdat God daar met hem had gesproken. 16 Na het vertrek uit Betel reisden Jakob en zijn huishouding naar Efrat (Bethlehem). Maar onderweg kreeg Rachel weeën, het begin van een moeilijke bevalling. 17 Na de pijnlijke geboorte riep de vroedvrouw uit: "Wees niet bang, u hebt weer een zoon!" 18 En met haar laatste woorden (want zij stierf) noemde Rachel het kind Ben-Oni (Zoon van mijn pijn), maar zijn vader noemde hem Benjamin (Zoon van mijn Rechterhand). 19 Zo stierf Rachel en zij begroeven haar langs de weg naar Efrat (Bethlehem). 20 Jakob zette een stenen monument op haar graf, dat daar tot op heden staat. 27 Zo kwam Jakob dan eindelijk aan bij zijn vader Isaak te Mamre in Kirjat-Arba (tegenwoordig Hebron), waar ook Abraham had gewoond. 28 Korte tijd later stierf Isaak. Hij was honderdtachtig jaar oud. 29 Zijn zonen Esau en Jakob begroeven hem.

Bijbelstudie

20 jaar heeft Jacob bij zijn oom Laban in Haran gewoond maar hij verlangt naar zijn vaderland: zullen zijn ouders nog leven? En zou Esau nog steeds kwaad op hem zijn omdat hij hem zo lelijk bedrogen heeft? Dan hoort Jacob de stem van de Heere die tegen hem zegt: "ga nu terug naar je familie en het land waar je geboren bent, Ik zal bij je zijn."

Jacob bespreekt het met zijn vrouwen. Zij zeggen: "We willen niet thuis bij onze vader blijven. Hij heeft ons niet goed behandeld, doe wat God tegen je gezegd heeft.

Jacob gaat, met iedereen die bij hem hoort, weg zonder het tegen Laban te zeggen. Die wordt woest en reist hem achterna, maar God beschermt Jacob en in een droom zegt de Heer tegen Laban: "denk erom dat je Jacob geen kwaad doet."

Als ze elkaar ontmoeten geven ze woorden aan hun ergernis maar ze leggen de ruzie weer bij en bouwen samen een altaar. Daarna houden ze een feestmaal. Laban neemt afscheid van zijn dochters en kleinkinderen en gaat weer naar huis.

Jacob reist verder en onderweg ziet hij opeens een groep engelen voor hem. Hij roept: "dit is een leger van God!" en hij noemt de plek Machanaïm. Het herinnert hem aan Bethel waar hij 20 jaar geleden bij de start van zijn reis in een droom een ladder zag waarlangs engelen omhoog en omlaag klommen. Ook hier laat God zien dat Jacob deze reis niet alleen hoeft te maken: God gaat met hem mee en Hij geeft veiligheid en bescherming.

Ondertussen denkt Jacob na over de ontmoeting die hij met zijn broer gaat hebben. Hij stuurt mannen met het geschenk vooruit om Ezau's reactie te peilen. Als de mannen terugkomen zeggen ze: "we zijn bij jouw broer Ezau geweest, hij komt eraan met 400 mannen."

Jakob schrikt enorm en hij verdeelt alle mensen en dieren die bij hem zijn in twee kampen. Hij zegt: "als Ezau het ene kamp aanvalt, kan het andere kamp vluchten." Daarna gaat hij in gebed en smeekt of de Heere hem en zijn familie wil redden.

Hij overnacht op de plaats Machanaïm. Hier op de plek waar hij engelen gezien heeft, wil hij zijn. Hier voelt hij zich dicht bij Gods.

Midden in de nacht brengt hij zijn familie naar de overkant van de rivier de Jabbok. Zelf blijft hij achter en krijgt een gevecht met een onbekende. Als niemand het gevecht wint, raakt de onbekende de heup van Jacob aan. Hierdoor loopt Jacob de rest van zijn leven mank. De onbekende zegent Jacob uiteindelijk en zegt: "je hebt gevochten met God en met mensen en je hebt gewonnen, voortaan heet je niet meer Jacob maar Israël. Jacob heeft zijn leven lang geworsteld met anderen, maar God zegent hem. De God van zijn vader Isaak en van zijn opa Abraham is ook zijn God geworden. De ontmoeting met God vervult hem met ontzag. En wat een bemoediging nu hij op het punt staat om een nieuw bestaan op te bouwen in het land waar hij 20 jaar niet geweest is.

Jakob is nu, net als zijn vader en opa 'aartsvader'. Uit hen is het uitverkoren volk Israël geboren. De twaalf stammen van Israël worden geboren uit de twaalf zonen van Jacob. Zij zijn de 'stamvaders' van Israël.

Als het ochtend wordt, ziet Jacob Esau aankomen. Hij gaat voor zijn vrouwen en kinderen uit en buigt voor zijn broer: opnieuw en opnieuw. Maar Esau snelt hem tegemoet, omarmt hem, valt hem om zijn hals en ze huilen.

Wat een hereniging! Esau's woede ten opzichte van Jacob is totaal verdwenen. Jacob stelt zijn familie voor en ze spreken af dat Jacob binnenkort naar Seir komt waar Esau woont, maar eerst richt Jacob een altaar op in Sichem. Daarna reist hij verder naar Bethel en lost zijn belofte in die hij op zijn heenreis gedaan heeft (Genesis 28:20-22). Hier bij Bethel verschijnt God opnieuw aan hem en hij zegent hem en zijn kinderen.

Als ze verder reizen, sterft Rachel bij de geboorte van haar tweede zoon Benjamin. Jozef en Benjamin moeten zonder moeder opgroeien. Jacob moet zonder zijn geliefde vrouw verder. Hij reist naar zijn vader Isaak. Zijn vader leeft nog! Niet lang daarna sterft Isaak, hij is 180 jaar oud geworden. Zijn zonen Jakob en Esau begraven hem in de grot van Machpela waar Abraham, Sarah en moeder Rebekka ook begraven liggen.

Jacob is weer thuis en hier bouwt hij een bestaan op met zijn vrouwen en kinderen.

Gebod: 'Heer, we mochten horen van het leven van Jacob die zijn leven lang met mensen en ook met U geworsteld heeft. Jacob, die zijn vader en broer zo lelijk bedrogen heeft. U heeft niet gezegd: "met jou wil ik niets meer te maken hebben." Nee, U wilt ook zijn God zijn. U bent een God die vergeeft en mensen liefheeft. U wilt ook mijn God zijn. Heer, U bent nog steeds dezelfde God, de God van Abraham, Isaak en Jacob en de God wat mij. Wat een wonder. Wat een genade. Wat een liefde. Dank U wel Heer.'

Vragen:

- Op welke manier heeft Jacob 'geworsteld' met de mensen om hem heen?

En op welke manier heeft Jacob 'geworsteld' met God?

Is er iets of iemand waar jij mee worstelt?

- In een korte tijd maakt Jacob veel van God mee: hij hoort Gods stem/ hij ziet engelen/ hij vecht met een onbekende waarna diegene hem zegent.

Heb jij wel eens iets meegemaakt waarvan je (later) zei: dat was een ontmoeting met God?

- Jakob overnacht op de plek waar hij engelen gezien heeft. Hier voelt hij zich dicht bij God.

Heb jij een plek waar je je dicht bij God voelt?

- De God van Abraham, Isaak en Jacob wil ook jouw God zijn. Geloof je dat? En wat betekent dat, dat Hij je God wil zijn?

- Jacob ziet er tegenop om zijn broer Esau weer te zien. Maar de hereniging is vreugdevol. Heb jij wel eens ergens heel erg tegenop gezien wat enorm meeviel?

- Waarom heeft Esau Jacob vergeven?

Heeft het gebed van Jacob hier invloed op gehad?

Een aanvulling op deze Bijbelstudie voor beginners is de Bijbelstudie van September 2024 over Lea. Deze Bijbelstudie kun je ook vinden op www.febelijbelstudies.nl

Deze Bijbelstudie is geschreven door Carla Heuvelman.